

UCHWAŁA NR X/150/2015
RADY GMINY STĘŻYCA

z dnia 15 grudnia 2015 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. t.j. z 2015 r. poz. 1515) oraz art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. t.j. z 2015 r. poz. 1286 z późn. zm.) Rada Gminy Stężyca uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok w brzmieniu jak w załączniku stanowiącym integralną część niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą od 1 stycznia 2016 roku.

Przewodniczący Rady Gminy
Stężyca

Stefan Literski

Załącznik do Uchwały Nr X/150/2015

Rady Gminy Stężycy

z dnia 15 grudnia 2015 r.

**Gminny Program
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Stężycy
na 2016 rok**

**Rozdział 1.
Wprowadzenie**

Z pośród różnych problemów społecznych i zdrowotnych w naszym kraju szczególne miejsce nadal zajmują problemy związane z alkoholem i są jednymi z trudniejszych do rozwiązania. Wynika to przede wszystkim z ich różnorodności, rozmiarów, a także kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie ponoszą nie tylko osoby indywidualne i nie tylko budżet państwa, ale i samorządy gminne.

Do zadań własnych Gminy należy inicjowanie oraz realizowanie zadań, zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. t.j. z 2015 r. poz. 1286 z późn. zm.), w tym różnych form i możliwości rozwiązywania problemów alkoholowych, u podłoża których występują uzależnienia od alkoholu oraz prowadzenie szeroko zakrojonej działalności profilaktycznej.

Rozwiązywanie problemów alkoholowych, to wyrażenie, które nie jest skierowane wyłącznie na grupę osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, a skupia się na całej lokalnej społeczności, bowiem źródłem problemów może stać się każde nadużywanie alkoholu, które to sformułowanie oznacza nie tylko tzw. picie nadmierne, ale także picie w niewłaściwych okolicznościach, np. przez kierowcę zasiadającego za kierownicą pojazdu, przez ciężarną matkę, przez osobę niepełnoletnią, chorą, biorącą pewne leki, pijącą w pracy itp.

Problemy wynikające z picia alkoholu obejmują swoim zasięgiem całą populację, dlatego też podmiotem działań na rzecz zdrowia publicznego musi być nie tylko grupa ludzi pijących, a także tych, którzy z racji wieku dopiero zaczynają stawać przed wyborami dotyczącymi ilości i częstotliwości picia.

Jak przytoczono na wstępie, problem alkoholowy jest jednym z wielu problemów społecznych i zdrowotnych. Opracowany Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odnosi się również do problemów jakie niosą inne uzależnienia spowodowane np. paleniem papierosów lub używaniem narkotyków, dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych, a także uzależnieniem spowodowanym spędzaniem przez dzieci i młodzież zbyt wiele czasu przed komputerem.

Powyższe problemy wyznaczają opisane niżej główne kierunki działań z określeniem celów i sposobu ich osiągnięcia przez samorząd gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. W wychowaniu zdrowego społeczeństwa jednymi z podstawowych czynników są kultura fizyczna i sport. Wpływają one nie tylko na prawidłowy rozwój fizyczny, ale także są naturalnymi bodźcami ograniczającymi wszelkie działania patologiczne w tym alkoholizm. Inwestowanie w wychowanie fizyczne, rekreację ruchową i sport, szczególnie ten uprawiany przez dzieci i młodzież jest najlepszym sposobem na walkę z patologiami. Daje im możliwość atrakcyjnego spędzania czasu wolnego. Niesie jednocześnie za sobą ograniczenie wydatków na leczenie, zakłady odwykowe, placówki wychowawcze i karne. Są także czynnikami pozwalającymi na skuteczniejsze wyjście z nałogu. Dlatego w programie, który będzie realizować samorząd gminy wiele środków zamierza się przeznaczyć na działania profilaktyczne poprzez kulturę fizyczną i sport.

Adresaci programu:

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Stężycy a w szczególności dzieci i młodzież.

**Rozdział 2.
Kierunki działań**

Działanie I

Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Część zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych powinny przejąć instytucje i organizacje pozarządowe, które mogą stać się ważnym partnerem współrealizującym zadania na poziomie gminy.

Celem działań w tym zakresie będzie:

- zwiększenie świadomości społecznej na temat zagrożeń jakie niesie za sobą używanie alkoholu i innych środków chemicznych zmniejszających świadomość,
- zmniejszenie aktualnie występujących rozmiarów problemów alkoholowych,
- likwidacja barier pomiędzy dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych a ich rówieśnikami,
- ochrona i promocja zdrowia.

Osiągnięciu założonego celu służyć będzie:

- Dofinansowanie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe szczególnie w zakresie:
 - prowadzenia zajęć w placówkach środowiskowych wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży,
 - organizacji festynów z elementami kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką problemów społecznych,
 - organizacji rozgrywek sportowych z elementami profilaktyki przeciw uzależnieniom,
 - objęcia opieką terapeutyczną i medyczną.

Organizacja pozarządowa ubiegająca się o dofinansowanie zostanie wyłoniona w drodze konkursu przeprowadzonego zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. j.t. z 2014 r. poz. 1118)

Działanie II

Profilaktyczne oddziaływanie wobec dzieci i młodzieży szkolnej oraz dorosłych.

Znajomość zagadnień związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz aktywne spędzanie czasu wolnego pozwalają na skuteczne oddziaływanie oraz szybszą pomoc osobom podatnym na uzależnienia, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, ograniczając przez to koszty społeczne i ekonomiczne. Niezwykle ważne jest edukowanie młodzieży i dorosłych o negatywnych skutkach zażywania uzależniających szkodliwych substancji. Edukowanie to mogłoby się odbywać zarówno w postaci otwartych wykładów, spotkań z młodzieżą, ale też poprzez opracowanie kampanii społecznych mających na celu, nie tyle edukację w zakresie profilaktyki ale, co wydaje się być ważniejsze, uwrażliwienie opinii publicznej na fakt, że problemy związane z paleniem papierosów, piciem alkoholu, czy też paleniem marihuany i zażywaniem dopalaczy nie zniknęły z życia młodego człowieka, a są nieodłącznym elementem procesu dorastania przynajmniej dla części z nich.

Celem działań w tym zakresie jest:

- podniesienie wiedzy wśród dzieci i młodzieży w zakresie problemów alkoholowych, wpływu uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu na funkcjonowanie i życie człowieka w społeczeństwie,
- przeciwdziałanie powstawaniu negatywnych następstw używania i nadużywania alkoholu w środowisku młodzieżowym,
- obniżanie kulturowej i społecznej akceptacji picia alkoholu,
- ukierunkowanie zainteresowań sportem.

Osiągnięciu założonego celu służyć będzie:

- organizowanie programów profilaktyczno – edukacyjnych w formie przedstawień teatralnych dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów, w tym możliwość zakupu artykułów służących do zorganizowania programów, w tym nagród i artykułów spożywczych dla dzieci i młodzieży.
- profilaktyczne i psychoedukacyjne oddziaływanie na postawy i umiejętności ważne dla zdrowia i decyzji związanych z piciem alkoholu, realizowane w formie autorskich programów kierowanych do uczniów gimnazjów na spotkaniach integracyjnych,
- przystąpienie do Programu AFS – Szkoła Wolna od Uzależnień, który jest kierowany do szkół gimnazjalnych. AFS to innowacyjny projekt walki z uzależnieniami od alkoholu, papierosów, narkotyków, dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży.

- prowadzenie działalności propagandowej nt. szkodliwości alkoholizmu w życiu osobistym, rodzinnym, społecznym i zawodowym poprzez zakup i rozpowszechnianie broszur, plakatów i ulotek, poprzez tworzenie stron internetowych, zakup książek do bibliotek i zakup nośników informatycznych, itp.
- sfinansowanie wynagrodzeń instruktorów prowadzących pozalekcyjne zajęcia sportowo – rekreacyjne dla dzieci i młodzieży szkolnej, łącznie z instruktorami prowadzącymi zajęcia w okresie wakacyjnym, jak też sfinansowanie ratowników nadzorujących osoby korzystające z miejsc wykorzystywanych do kąpiel,
- zakup nagród, pucharów i medali, które będą wręczane uczniom biorącym udział w pozalekcyjnych zajęciach sportowo-rekreacyjnych, jak również zakup strojów sportowych i artykułów spożywczych oraz sfinansowanie konsumpcji dla uczniów podczas wyjazdu na zajęcia sportowe,
- dofinansowanie dzieciom i młodzieży przejazdów na pozalekcyjne zajęcia sportowe odbywające się w innych miejscowościach,
- stworzenie warunków lokalowych dla dzieci i młodzieży do systematycznego korzystania w pozalekcyjnych zajęciach sportowych, między innymi poprzez zakup opału,
- dofinansowanie szkolnych programów profilaktycznych w Szkołach Podstawowych, Gimnazjach oraz w szkołach ponadgimnazjalnych,
- dofinansowanie działalności świetlic,
- dofinansowanie działań kulturalnych, imprez i spotkań profilaktycznych dla młodzieży, inicjowanych przez szkoły, stowarzyszenia, parafie, sołectwa, kluby sportowe, jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, instytucje kultury, urząd, itp., podczas których zostaną rozdawane ulotki o szkodliwości alkoholu.
- aktywny udział w powiatowych, wojewódzkich i ogólnopolskich społecznych kampaniach edukacyjnych dotyczących profilaktyki, np. udział w ogólnopolskich kampaniach: „Zachowaj Trzeźwy Umysł” lub „Postaw Na Rodzinę”.

Działanie III

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy społecznej, psychospołecznej i prawnej.

Podstawowym zadaniem samorządu terytorialnego jest zwiększenie dostępności terapii uzależnienia i współuzależnienia dla mieszkańców gminy. Na terenie gminy nie działa placówka leczenia odwykowego. Mieszkańcy gminy kierowani są do Poradni Uzależnień w NZOZ Przychodnia w Kościerzynie. Placówka ta jako jedyna w okolicy prowadzi pełną terapię grupową i indywidualną, zarówno wstępną jak i pogłębiającą.

Celem działań w tym zakresie będzie:

- leczenie osób uzależnionych od alkoholu oraz zmniejszenie ich śmiertelności i degradacji psychofizycznej,
- zmniejszenie ilości i dolegliwości zaburzeń życia rodzinnego związanych z nadużywaniem alkoholu i stosowaniem przemocy wobec członków rodzin,

Osiągnięciu założonego celu służyć będzie:

- informowanie mieszkańców gminy o placówkach udzielających pomocy osobom z problemami uzależnień,
- udostępnianie materiałów informacyjnych o chorobie alkoholowej dla uzależnionych i współuzależnionych,
- podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności zmierzających do podjęcia leczenia osób uzależnionych od alkoholu, w tym:
 - przyjęcie zgłoszenia o przypadku nadużywania alkoholu z jednoczesnym występowaniem przesłanek z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
 - prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia,
 - kierowanie na badania przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
 - kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

- współpraca z instytucjami spoza terenu gminy, zajmującymi się rozwiązywaniem problemów alkoholowych i leczeniem uzależnień,
- udział członków GKRPA w specjalistycznych szkoleniach,
- sfinansowanie badań, celem wydania opinii sądowej psychiatryczno-psychologicznej dla osób nadużywających alkoholu,
- sfinansowanie kosztów przejazdu zakupu biletu autobusowego lub PKP dla osób korzystających z terapii w Poradni Uzależnień w NZOZ Przychodnia w Kościerzynie, ul. M. Skłodowskiej 7 lub innej placówki za zgodą GKRPA, po złożeniu deklaracji o dobrowolnym leczeniu z uzależnienia.
- dofinansowanie placówek terapeutycznych dla osób dobrowolnie podejmujących leczenie odwykowe w celu zwiększenia skuteczności terapii.

Działanie IV

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych gmina może podejmować interwencje.

Celem działań w tym zakresie będzie:

- zmniejszanie naruszeń prawa.

Osiągnięciu założonego celu służyć będzie:

- opiniowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stężycy wniosków o wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem zgodności z uchwałami Rady Gminy Stężycza dot. limitu sprzedaży i ich lokalizacji,
- zorganizowanie szkolenia na temat ograniczania dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia, dla sprzedawców napojów alkoholowych, właścicieli sklepów i zakładów gastronomicznych,
- podejmowanie działań interwencyjnych w zgłoszonych sytuacjach naruszenia przepisów dotyczących reklamy i promocji napojów alkoholowych, w szczególności reklamy skierowanej do młodzieży,
- przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży alkoholu i podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacjach sprzedaży napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, nieletnim oraz na kredyt lub pod zastaw.

Działanie V

Udzielanie rodzinom zaniedbanym środowiskowo pomocy i wsparcia, a w szczególności ochrony przed przemocą.

Alkoholizm w rodzinach łączy się z niedostatkiem finansowym na zakup niezbędnych środków potrzebnych do życia i normalnego funkcjonowania w społeczeństwie. Dzieci z tego powodu często do szkoły przychodzą głodne, pozbawione podstawowych podręczników i przyborów szkolnych. Dzieci te również nie korzystają z zorganizowanych klasowych wycieczek i kolonii.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej może pomóc tylko tym rodzinom gdzie dochód nie przekracza ustawowo ustalonych norm.

Celem działań w tym zakresie będzie:

- zdiagnozowanie sytuacji rodziny z problemem alkoholowym, głównie pod względem występowania w niej przemocy,
- likwidacja barier pomiędzy dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych a ich rówieśnikami,
- stworzenie równych szans rozwoju dla wszystkich,
- udzielanie pomocy i informacji członkom rodzin alkoholowych na temat zagrożeń, wynikających z nadużywania alkoholu, sposobów ich unikania oraz możliwości leczenia choroby alkoholowej; uczenia wczesnego rozpoznawania sygnałów, wskazujących na rozwijanie się procesu uzależnienia oraz umiejętności kontrolowania rozmiarów picia.

Osiągnięciu założonego celu służyć będzie:

- sfinansowanie szkoleń o tematyce przemocy w rodzinie dla pracowników służby zdrowia, oświaty, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, funkcjonariuszy Policji i członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- sfinansowanie przejazdu do odległych od miejsca zamieszkania, specjalistycznych poradni lub ośrodków terapii dla członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu,
- kierowanie osób do psychologa zatrudnionego w GOPS w Stężycy,
- udzielanie pomocy poprzez zakup dzieciom z rodzin zaniedbanych środowiskowo niezbędnych podręczników i przyborów szkolnych, dofinansowanie wycieczek szkolnych oraz dożywiania w szkołach i na spotkaniach, a także zakup artykułów spożywczych i wręczanie paczek w okresach świątecznych i słodczy w Dniu Dziecka,
- zorganizowanie wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin z problemami społecznymi.

Rozdział 3.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się wynagrodzenie za udział w posiedzeniu i pracy komisji w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia.
2. Wynagrodzenie nie przysługuje członkom komisji będących pracownikami Urzędu lub jednostek organizacyjnych Gminy.
3. Wynagrodzenie za udział w posiedzeniu komisji wypłacane jest ze środków przeznaczonych na realizację niniejszego Programu, na podstawie listy obecności podpisanej przez obecnych na posiedzeniu członków komisji.

Rozdział 4.

Postanowienia końcowe

1. Program będzie realizował Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przy współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, placówek oświatowych, klubów sportowych i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Środki na realizację:
 - działań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych planuje się w kwocie 230.000,00 zł.
 - zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016 planuje się w kwocie 20.000,00 zł. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii został przyjęty uchwałą Nr XII/130/2007 Rady Gminy Stężycy w dniu 28 grudnia 2007 r.
3. Środki na realizację działań i zadań programów określonych w ust. 2 są zależne od wysokości kwoty wpływów z tytułu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2016 roku.
4. Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przygotowuje i przedłoży sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Wójtowi Gminy Stężycy. Wójt w terminie do 30 kwietnia 2016r. składa Radzie Gminy Stężycy informację z realizacji programu za rok poprzedni.

UZASADNIENIE

W związku z zapisem określonym w art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. t.j. z 2015 r. poz. 1286 z późn. zm.) realizacja zadań własnych gminy polegających na prowadzeniu działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanego corocznie przez Radę Gminy.